



EU:n digi- ja datasäädösten toimeenpanon seurantaryhmän 5. kokous

Aika

18.9.2025 klo 13:00-15:00

Paikka

Eteläesplanadi 4, Sali 8 tai Microsoft Teams -kokous (linkki kalenterikutsussa)

Osallistujat

Puheenjohtaja:

Aino Sipari, liikenne- ja viestintäministeriö

Jäsenet:

Sami Aalto, valtiovarainministeriö

Olli Ahonen, Valtiokonttori

Kristine Alanko, liikenne- ja viestintäministeriö

Niina Blomberg, ulkoministeriö

Antti Helin, valtiovarainministeriö

Emma Hokkanen, liikenne- ja viestintäministeriö

Annette Hotari, Digi- ja väestövirasto

Pirjo Ilola, Valtiokonttori

Emma-Leena Kemppainen, liikenne- ja viestintäministeriö

Jenni Koskinen, Liikenne- ja viestintävirasto

Elisa Kotiniemi, opetus- ja kulttuuriministeriö

Lasse Laitinen, työ- ja elinkeinoministeriö (paikalle 13:16)

Niina Lehtonen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Sofia Lindbäck, liikenne- ja viestintäministeriö

Amanda Mäkelä, oikeusministeriö

Aulikki Pakanen, puolustusministeriö

Riitta Piela, tilastokeskus

Mika Pirttisalo, Tietosuojavaltuutetun toimisto (paikalle 14:12)

Maria Rautavirta, liikenne- ja viestintäministeriö

Riikka Rosendahl, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Maija Rönkä, valtioneuvoston kanslia

Heidi Saari, Opetushallitus

Maija Seppälä, ympäristöministeriö

Tarvo Siukola, Energiavirasto

Viveca Still, valtiovarainministeriö

Mika Tuikkanen, maa- ja metsätalousministeriö

Outi Äyräs-Blumberg, sosiaali- ja terveysministeriö

Merita Erkkilä, liikenne- ja viestintäministeriö

Tomi Paavola, liikenne- ja viestintäministeriö (paikalle 14:33)



Sihteerit:

Maiju Vertanen, liikenne- ja viestintäministeriö

Lotta Engdahl, liikenne- ja viestintäministeriö

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 13.01 ja hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

2. Komission tulevan syksyn ajankohtaiskatsaus ja Tanskan EU-puheenjohtajakauden prioriteetit

Maija Rönkä valtioneuvoston kansliasta esitti katsauksen komission tulevaan syksyyn ja Tanskan EU-puheenjohtajakauden prioriteetteihin. Tanskan puheenjohtajakauden loppuun odotetaan merkittäviä uusia lainsäädäntöehdotuksia, mutta toisaalta poliittinen tahtotila on kova sääntelyn yksinkertaistamiseksi. Komissio on suunnitellut antavansa myöhemmin syksyllä nk. "digiomnibusin". Lisäksi kiinnostuneita ollaan kehittämään EU:n digisuvereniteettiä. Tanskan EU-puheenjohtajakauden painopisteinä ovat mm. kilpailukyvyyn kasvattaminen ja lasten suojeleminen netissä.

Syyskaudella tulevia aloitteita ovat ainakin dataunionistrategia, tekoälystrategia, digiomnibus ja digilompakot. Digiomnibusista on tällä kaudella lyhyt kuuleminen ja sen odotetaan sisältävän datansääntelyn ja sähköisen tunnistautumisen yksinkertaistamista, tekoälysäädöksen mahdollista kohdennettua yksinkertaistamista sekä kybersääntelyn osalta raportointivelvoitteiden keventämistä. Loppuvuodesta odotetaan aloitteita kyberturvallisuusasetuksen päivittämistä ja digiverkkoasetuksesta.

Keskustelussa tuotiin esiin digiomnibusin tuomat toimivaltahaasteet valtioneuvostossa, koska se horisontaalisen luonteensa puolesta kuuluisi useamman ministeriön hallinnonalaan. Todettiin, että jos digiomnibus on voittopuolisesti LVM:lle kuuluvaa sisältöä, LVM voi VNEUSin avulla koordinoida toimivaltaa. Nostettiin esiin myös virastojen mahdollisuus tukea ministeriöitä uuden sääntelyn kanssa substanssiosaamisellaan. Esitys on yhteisessä [Tiimeri-tilassa](#).

3. HE sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Sami Aalto valtionvarainministeriöstä esitteli hallituksen esitystä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi. Säädöshankkeen taustalla on hallitusohjelman kirjaus siitä, että Suomi siirtyy asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointikanavana. Hallituksen esitys oli lausuntokierroksella viime keväänä, josta keskeinen palaute oli se, että esityksen tavoitteita kannatettiin, mutta huolta nousi oikeusturvaan ja yhdenvertaisuuteen liittyvien kysymysten suhteen.



Lakiehdotuksen taustalla on näkemys siitä, että sähköisten asiointien potentiaalia ei ainakaan lyhyellä aikavälillä saavuteta ilman lakia. Tällä hetkellä 2,2 milj. suomalaista on ottanut digitaalisen postilaatikon käyttöön, kun potentiaalisia käyttäjiä on 4,3 miljoonaa. Ehdotettavan sääntelyn myötä Suomi.fi-tunnistusta käyttävälle avattaisiin Suomi.fi-viestit-tili automaattisesti kun hän ensimmäisen kerran tunnistautuu palveluun. Muutoksia ehdotuksen myötä tulisi tukipalvelulakiin ja asiointilakiin. Esityksellä tavoitellaan 40 miljoonan euron säästöjä julkiselle hallinnolle. Suomi.fi palvelun lisäksi on tarkoitus vielä tällä hallituskaudella valmistella ja toimeenpanna yksityiset digipostipalvelut. Esitys on yhteisessä [Tiimeri-tilassa](#).

3 a. Kommenttipuheenvuoro DVV:ltä

Annette Hotari, Digi ensin -hankkeen hankepäällikkö Digi- ja väestötietovirastosta, kertoi digin ensisijaisuuden toimeenpanon vaikutuksia DVV:n näkökulmasta. DVV:n vastuulla on Suomi.fi viestien kehittäminen, organisatorinen tuki ja lain voimaan tulon saakka suostumuksellinen sähköinen viranomaisviestintä. Paljon ajatusta DVV:llä on annettu etenkin Suomi.fi-viestit-tilin käyttöönoton ilmoituksen muotoiluun. Tärkeää on myös kansalaisten informointi ennen tilien automaattista käyttöönottoa, informaatiota kansalaisille viedään esim. YLEn tietoisuuskampanjan kautta.

Esittelyt herättivät keskustelua siitä, millaisia todelliset säästövaikutukset muutoksesta ovat, ja onko yhdenvertaisuus ja oikeusturva huomioitu esityksessä riittävällä tasolla. Huoliin vastattiin huomioilla sitä, että esityksessä on säädetty mahdollisuus poiketa sääntelystä, jos se aiheuttaisi paljon kustannuksia, ja että oikeusturvaa on pyritty turvaamaan juuri sillä, että kenenkään ei ole pakko jäädä digitaalisen viestinnän piiriin. Keskustelussa kiinnitettiin huomiota myös siihen, että viranomaispostin väheneminen mahdollisesti nostaisi postin yleispalvelun kustannuksia ja sulattaisi näin saavutettuja säästöjä. Esitys on yhteisessä [Tiimeri-tilassa](#).

4. HE EU:n data-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Merita Erkkilä, liikenne- ja viestintäministeriöstä kertoi hallituksen esityksestä data-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi ja erityisesti siihen kevään aikana tulleista muutoksista. HE on menossa eduskuntaan esiteltäväksi 25.9.2025. Data-asetuksen soveltaminen on alkanut 12.9.2025, eli kansallisessa toimeenpanossa tullaan olemaan muutamia kuukausia myöhässä. Lakiin tulee sisältymään muun muassa kansallisten viranomaisten valvontaoikeudet data-asetuksesta ja siihen siirretään datanhallinta-asetusta koskeva sääntely sähköisen viestinnän palveluista annetusta laista.



Muutoksia tehtiin keväällä ja kesällä lausuntokierrosten jälkeen erityisesti Traficomin valvontatehtäviin, datanlukutaitoon ja sertifioituihin riidanratkaisuelimiin liittyen. Esitykseen tarkennettiin passiivisuusvalituksen osalta, että mahdollisuus kannella ylimmille laillisuusvalvojille on riittävä oikeusturvakeino. Lisäksi poistettiin kotirauhan piiriin kuuluvat asiat Traficomin valvontaoikeuksista sekä porrastettiin uhkasakkoja kahteen eri suuruusluokkaan. Oikeuskanslerin ennakkotarkastuksessa esiin oli noussut sama teema kuin NIS2- ja AI-asetusten kansallisessa toimeenpanossa, eli asetusten soveltuvuus eduskuntaan ja ylimpiin laillisuusvalvojiin. Laissa on tehty vastaavanlainen ratkaisu kuin yllä mainituissa, eli jätetty nämä lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Keskustelussa nousi esiin huoli siitä, miten Traficom saa hoidettua uuteen lakiin liittyvät valvontatehtävänsä; Traficomille on viime vuosien aikana tullut uusia tehtäviä yli 50 htv:tä ilman lisäresursseja.

5. Digitoimiston arviomuistio valtioneuvoston tekoälykoordinaation vahvistamisesta

Kristine Alanko liikenne- ja viestintäministeriöstä esitteli digitoimiston arviomuistiota tekoälykoordinaation vahvistamisesta. Tehtävänanto muistiolle on alun perin tullut digitoimistolle pääministerin pyöreän pöydän keskustelusta. Muistiossa on selvitetty selvitelty Suomen tämänhetkistä tilannetta tekoälykoordinaation suhteen ja tutkittu koordinaation edelläkävijämaissa käytössä olevia malleja. Näiden perusteella on tehty ehdotus siitä, mikä olisi paras ratkaisu Suomeen tekoälykoordinaation vahvistamiseksi. Suomeen resurssit ja realiteetit huomioiden paras malli olisi virkatason ja poliittisen rajapinnan yhdistävä malli. Tämä voitaisiin toteuttaa perustamalla tekoälyneuvonantajan tehtävä valtioneuvostoon. Esitys on yhteisessä [Tiimeri-tilassa](#).

6. EU:n tekoälysäädöksen (AI Act) toimeenpano

Lasse Laitinen työ- ja elinkeinoministeriöstä kertoi tekoälysäädöksen kansallisesta lainsäädäntövalmistelusta. Ensimmäinen hallituksen esitys viranomaistehtäviin ja seuraamuksiin liittyen on tällä hetkellä eduskunnassa ja laki tulee arviolta voimaan vuoden alussa. Toinen hallituksen esitys erityisesti testiympäristöihin liittyen on ollut lausunnoilla kesäkuun alkuun asti ja tällä hetkellä ennen jatkovalmistelua odotetaan, millaista täydentävää sääntelyä komissiolta tulee testiympäristöihin liittyen.

Laitinen kertoi myös tekoälyasetukseen liitetyistä vapaaehtoisista käytännesäännöistä. Käytännesääntöjen tavoite on, että yleiskäyttöisten tekoälymallien tarjoajat voivat käytännesääntöjä noudattamalla osoittaa



täyttävänsä asetuksen vaatimukset. Käytännөөännöt rakentuvat läpinäkyvyyden, tekijänoikeuksien ja turvallisuuden ympärille.

Kysymys heräsi tekoällysäädöksen 77 artiklan perusoikeuksia turvaavan viranomaisen valtuuksista. Vastauksena katsottiin artiklan vain turvaavan sen, että perusoikeuksia turvaavilla viranomaisilla on mahdollisuus saada tarpeellista tukea, kun valvontatehtävä perusoikeusasioissa liittyy tekoälyyn. Esitys on yhteisessä [Tiimeri-tilassa](#).

7. Lähetekeskustelu syksyn 2025 ja kevään 2026 käsiteltäviksi aiheiksi

Käytiin pikainen keskustelu ehdotuksista kevään aiheiksi, esiin nousivat Digital Fairness Act, hankintatietovarantohanke, dataunioni-strategia, teknologiasuvereniteetti, yrityslompakko, gigafactoryt, digiesteiden purku ja yksinkertaistamisagenda sekä tietosuoja-asetuksen täydentävä asetusehdotus.

8. Muut asiat

Ei muita esiin tulevia asioita.

9. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 15:00.

Liitteet

Työryhmän kokouksessa esitetyt diat löytyvät yhteisestä [Tiimeri-tilasta](#).